

Biblioteca Centrului
Jurnalul
Hunedoara-Deva

74 DE OCHII ALBAȘTRI

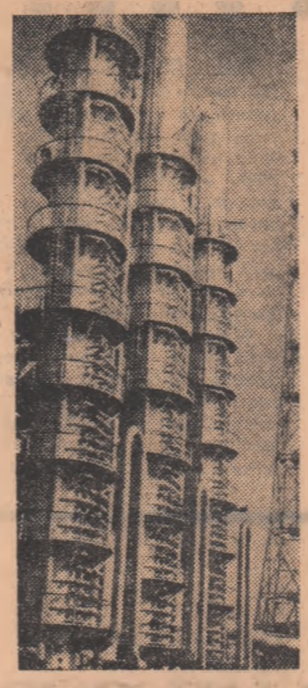
Reportajul nostru își propune o investigație a lucrurilor pe unde a trece cu Mihail Sadoveanu cu peste 50 de ani în urmă
când a scris povestea cu titlul de mai sus. I-am împrumutat titlul pentru că pune față-n față faptele povestite de
Mihail Sadoveanu, și cele relatate în acest reportaj, oferă cititorilor posibilitatea unei autentice comparații.

Am avut zilele acestea norocul să reîndrăgesc culoarea albastră. Zic norocul pentru că totuși rareori și se poate întâmpla să stai în același loc pe unde ai trecut de nenumărate ori și să fi se pară nou ca totul, cuprins de-o liniște ca de-nceput, de o

singurătate înțeleaptă în care îți se pare că vinul din pahar se re-preface-n struguri, că anul poate deveni copil. Norocul acesta îl datorez lui moș Vasile Apetrei. Am fost în casa lui, am stat sub ochiul lui albastru timp de aproape o săptămână și noaptea, în odăie, stînd la lumina limpe-

de a unei mari gutui am încercat să intru în înțelegere cu neamul său zidit pînă pe la 1900 în lutul Bourenilor prin zeci de generații despre care doar înfățișarea și ochii albaștri ai celor aproape patruzeci de Apetrei pe care i-am văzut încercă să șoptească ceva. După toate,

o singură convingere, un sentiment dacă vrei: pămîntul acesta moldovenesc, care primește formă de întâmplări și le strînge într-o istorie eternizată prin cîtu grai sub ramurile acce-
ION CHIRIAC
(Continuare în pag. a III-a)

Verticalitatea chimiei

„STUDENT-CLUBUL“

vă invită la serile lui intime

O realizare ingenioasă și binevenită, un punct de atracție pentru tineretul universitar bucureștean — „student-club-ul“ se inaugurează luni după-amiază. Situat la al doilea etaj al Casei de cultură a studenților „Grigore Preoteasa“ — deci într-un cadru cu totul aparte de climatul obișnuit al barurilor și cafezelor — el răspunde multipelelor desiderate studentești.

— Ideea — ca să prezint un scurt istoric — a apărut mai demult, ca o necesitate de diversificării activităților destinate timpului liber al studentului; ea s-a realizat în proiectul, inspirat și original, al studentului George Teodorescu din anul III arhitectură, în colaborare cu Vasile Craioveanu, absolvent de la „plastică“ care au creat un cadru plăcut „beneficiarilor“.

chiderea festivă, inaugurarea; marți — muzică de jazz cu Iancu Kôrbeșu; miercuri — idem; joi — Recital Marian Sorescu; vineri — program de muzică contemporană cu Alex. Hrisanide și Aurelian Octavian Popa (se vor difuza înregistrări pe bandă din Stockhausen, Cage, Xenakis, Boulez, Olah, Vieru); sîmbătă — muzică de jazz; duminică — seară literară. Pentru programul viitor, vom prospecta opinia, masa studenților — avem un grup de studenți pricepuți — și garantăm, ne vom dovedi receptivii la fenomenele artistice, literare etc. și-și vor găsi locul la club. Vrem să stimulăm mișcarea artistică studentească și să creștem tradiții.

Intimă, plăcută — ne răspunde George Teodorescu — un cadru civilizat, de intimitate colectivă, care va crea o legătură, fuziunea între spectatori și spectacolul în sine. Am folosit, în decorare, culorile închise pentru a aduna spațiul.

De fapt, intervine Vasile Craioveanu — conștientul — cele două scări interioare, vitrinele, lămpile din alamă și ceramica, ce împartie o lumină discretă, difuză, clar și scrumierele de un fel anare, mesele joase și fotoliile, creează o intimitate și-o căldură. Multe dintre ele, cele care plasticează interiorul, sînt procurate din resurse... locale. Desigur, completările au și ele o importanță: se pot servi preparate specifice de bar, cafea, înghetată, prăjituri, pepsi-cola, citronadă etc. O realizare ingenioasă și binevenită, tinerescă, pentru tineret.

V. CĂBULEA

Proletari din toate țările, uniți-vă!

Scînteia tineretului

ORGAN CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI COMUNIST

ANUL XXIV, SERIA II, NR. 5799

4 PAGINI — 25 BANI

SÎMBĂTĂ 13 IANUARIE 1968

Un vin moldovenesc băut cu „Ocau lui Cuza“

MANIERISMUL FOLCLORIC ȘI EROZIUNEA TRADIȚIEI

Fiecare act al muncii, cu un caracter permanent conferit de modul de viață, la rândul lui determinat de cadrul social și natural, omul i-a atribuit un corespondent spiritual, expresie a atitudinii sale. În funcție de acești factori, sufletul colectiv a generat în permanență valori noi pe care le-a adăugat, înzestrându-le cu toată gama sentimentelor sale.

rism, să creeze fetișuri, alcătind o imagine denaturată, o frumusețe formală, la care se aplaudă mai mult pitorescul costumelor. Așadar, perceperea sensurilor și punerea în scenă a obiceiurilor locului trebuie făcută avîndu-se în vedere permanent nota de creativitate, ceea ce nu înseamnă și pledoarie pentru imprimarea totală a intervenției rezitoriale.

ION D. DANCEA
(Continuare în pag. a III-a)

Introducerea istoriei literaturii universale ca disciplină de învățămînt în liceu, necesită din toamna acestui an, este o măsură care, urmînd îmbunătățirea profilului școlii românești a fost primită cu un justificat interes, în egală măsură, de elevi, profesori, părinți.

lor, precum și elevilor de la liceele pedagogice, industriale, economice li se interzice arbitrar accesul la cele mai elementare noțiuni de literatură universală în anii liceului. Și cum majoritatea elevilor aparține claselor realiste (numărul acestora este de 3-4 ori mai mare decît al celorlalte) ne întrebăm: cui

Cristian din clasa a XI-a C real, liceul 4 — Constanța — și regret că în liceu nu pot să studieze literatura universală. Îmi place să citesc opere ale marilor scriitori ai lumii, însă o fac la întimplare, fără sistem. Cursul de care se bucură colegii mei de la unanimitate este necesar și nouă, realiștilor. Nu înțeleg

rută de programă într-un număr de ore ridicol de mic. Relația dintre programă și numărul de ore conduce implicit spre superficialitate și, în ultimă instanță, va compromite scopul propus. Toți profesorii din Constanța care predau literatura universală au reclamat numărul redus de ore. Spicium din mărturiștile lor:

PROGRAMA ȘCOLARĂ ÎN CONFLICT CU

LITERATURA UNIVERSALĂ

certă, iar funcțiile lui, stabilite prin programă, multiple: deschiderea orizontului de cultură, facilitarea înțelegerii literaturii naționale, formarea unui sistem de cerințe-treburile de cultură la elevi, a gustului lor estetic etc. etc. Dar cum se pot realiza aceste obiective? Cu numai o singură oră pe săptămînă la clasele umaniste? Iată, de la început, un evident divorț între intenție (laudabilă, generoasă) și organizare (deficitară, îngustă). Dacă absolverii claselor umaniste vor avea posibilitatea — intrînd în învățămîntul superior de profil — să-și completeze universul de cultură, realiști-

Jean Badea
asistent universitar
fi este adresată noua disciplină de studiu în liceu? Unei minorități! Este semnificativ faptul că la cursul de literatură universală al Universității populare din Constanța s-au înscris anul acesta peste 120 de elevi, foarte mulți provenind din clasele realiste. Interesul acestora, dorința lor de a cunoaște nu numai tainele matematicii sau legile fizicii, ci și comorile spirituale ale civilizației — nu pot fi ignorate.

de ce sîntem socotiți nereceptivi la frumos, poezie, artă“.

de ce sîntem socotiți nereceptivi la frumos, poezie, artă“.

(Continuare în pag. a III-a)

CITIT ÎN ZIARUL NOSTRU DE DUMINICĂ

• ACTUALITATEA — consacrată cărții, scenei, ecranului, șevaletului, partiturii. • REPORTAJE ȘI FOTO-REPORTAJE. O pagină bogat ilustrată în care veți face cunoștință cu... • INTERVIU ÎN CUȘCA CU LEI. Amănunte despre peripețiile reporterului veți afla după lectura reportajului. • ARHIVĂ SECRETĂ. Un episod captivant petrecut către sfîrșitul celui de al II-lea război mondial: descoperirea stenogramelor lui Hitler.

Șantierul naval Galați — Situate în amurg

SPORT

Cum am ratat o finală?

ESSEN (corespondență telefonică). — Regret că trebuie să transmit în loc de cronică unei victorii, cronică unei înfrîngerii (16-17). Din păcate însă echipa studenților români a ratat cîștigarea campionatului mondial universitar de handbal la care valoarea componenților săi îi dădea dreptul. Portarul Peniu a prins o zi mare. Din păcate însă atacul a funcționat defectuos, jucătorii noștri ratînd numeroase ocazii de gol. Echipa noastră și-a bazat prea mult jocul pe forța de sut a lui Grăia care deși a tras foarte mult la poartă, nu a reușit să înscrie decît două goluri. Singurii jucători care au corespuns au fost alături de Peniu, Gunces care a înscris 7 goluri. Cațu cu 4 și Liču cu 3 goluri înscris. A arbitrat părtinitor vest-germanul Schneider. El a permis jucătorilor sovietici să țină mingea expaserant de mult deși ar fi trebuit să fluiera joc pasiv. Antrenorul echipei vest-germane Hoty Kessler îmi spunea imediat după meci că românii ar fi meritat victoria chiar în condițiile în care s-a jucat.

VIDIU PAUN

VICTIMA UNEI NOPTI DE BEȚIE

O tristă întâmplare a făcut ca Școala profesională de mecanizatori agricoli din orașul Sf. Gheorghe să devină gazda unor recente dezbateri judiciare. În prezența sutelor de elevi și a cadrelor didactice, tribunalul a pronunțat sentința de condamnare pe termen între patru și cinci ani unui număr de șase absolvenți. Ei au îmbrăcat hainele vîrgate exact în momentul în care trebuiau de fapt să îmbrace pufoasele de tractoriști, în momentul în care, cu diploma de mecanizatori în mînă, urmau să pășească în viață. Cu aceasta, însă, dosarul pe care fusese înscris numele școlii, n-a fost închis. O altă sentință, mult mai severă se așteaptă a fi pronunțată curînd, împotriva lui Biro Attila, vinovat pentru omor.

sumarea faptului este și firesc ca întâmplarea să înceapă a fi dată uitării chiar dacă din cînd în cînd conducera școlii și profesorii mai sînt deranjați cu cite o întrebare referitoare la ea. Făptușii, cei doi, se află la locurile lor, ispișind-și așa cum se cuvine, pedeapsa meritată. Dar

mai există o categorie de vinovați care dorm noaptea liniștiți, deoarece nici un articol din codul penal nu prevede pedepsirea lor. Aceasta trebuie să vină din partea forului tutelar pentru că vinovații respectivi sînt organizatorii banchetului, adică conducerii școlii, împreună cu profesorii și pedagogii participanți la distracție și care în noaptea aceea au scăpat din vedere răspunderea morală de-a supraveghea comportarea acelor care mai fi-

ind încă în școală, mai erau încă elevi.

LAL ROMULUS

(Continuare în pag. a II-a)

SĂ DISCUTĂM DESPRE TINERETE, EDUCAȚIE, RĂSPUNDERI

Vă recomandăm o carte: „MESERIA DE A TRĂI” de Cesare Pavese

Dupa „Luna și locurile” și „Femei singure”, E.P.L. prieliește cititorului o nouă întâlnire cu scriitorul italian Cesare Pavese prin „Mesia de a trăi”.

Invitație în culisele celei de-a șaptea arte

Odată cu consumarea ultimei zile de vacanță, a luat sfârșit și ultimul act din seria acțiunilor „Festivalul filmului pentru elevi” din regiunea Banat.

Actorul Șerban Cantacuzino de la Teatrul „Ion Creangă”, din București a fost păfârșit tinerilor spectatori din experiența sa artistică, răspunzând cu multă căldură celor mai năstrucuite întrebări puse de către auditoriu.

Actorul Șerban Cantacuzino de la Teatrul „Ion Creangă”, din București a fost păfârșit tinerilor spectatori din experiența sa artistică, răspunzând cu multă căldură celor mai năstrucuite întrebări puse de către auditoriu.

STAȚIUNEA PREDEAL — O MUZĂ PENTRU MELOMANI

În stațiunea alpină Predeal a fost inaugurat recent, din inițiativa Casei de cultură din localitate, în colaborare cu comitetul de stat pentru cultură și artă, un studio de muzică ușoară, al doilea din țară după cel care funcționează în cadrul Universității populare din Capitală.

Programul studioului, care va cuprinde concerte, expuneri și demonstrații se desfășoară alternativ cu cel al studioului bucureștean, de două ori pe lună și va fi întocmit și susținut de compozitori și cântăreți dintre cei mai cunoscuți precum și de către artiști amatori ai casei de cultură din Predeal.

R. L.

UN PORTRET PENTRU ALBUMUL DV. COCA ANDRONESCU

Urmărită cu interes de publicul nostru în „Telegram”, „Dragoste la zero grade”, „Nu vreau să mă însor”, „Titanic vals” tinăra actriță a Naționalului dărimă prin înfățișarea ei toate canoanele impuse de vechile legi ale cinematografiei.

Varietati GLOB

Invelişul plastic combate cariile dentare

otrăvurilor și s-au explicat cauzele multor dintre măsurile lor.

Un lăudăros care și-a mîncat pălăria

Imprumutați-mi un picior drept

Un oarecari Thompson din Melbourne, — tip foarte încrezut și aspirant, cu orice preț, la fama de erudit — a pus rămășița cu un grup de prieteni să se dădă la drum să răpundă tuturor întrebărilor care vor fi puse în cadrul unui concurs radiodifuzat de cunoștințe generale.

„Bicicleta cu schiuri”

O nouă distracție pentru schiori este oferită de o firmă japoneză care fabrică un

Cel mai generos om din lume

Louis Marquant, în vîrstă de 57 de ani, este considerat un adevărat erou. Timp de 19 ani el a donat centelor de colectare a singelui din Franța 175 litri de sînge. El a cedat, de asemenea, 300 cm pătrăți din epiderma sa pentru a salva o fetiță, victimă a unor puternice arsuri.

fel de sanie cu schiuri prevăzută cu ghidon care poate fi manevrată ca o bicicletă. Ea a fost proiectată și construită de un inginer de mare vîrstă și este foarte ușoară și ușor de manevrat. Ea este foarte stabilă și poate fi folosită în condiții de zăpeză și gheață.

George al III-lea nu era nebun

Maladia care a persecutat timp de 400 de ani casele regale Stuart, Hanovra și Prusia a fost descoperită recent de doi medici din Londra ca fiind dezechilibrul chimic nutritiv porfiria care afectează ficatul.

Maladia care a persecutat timp de 400 de ani casele regale Stuart, Hanovra și Prusia a fost descoperită recent de doi medici din Londra ca fiind dezechilibrul chimic nutritiv porfiria care afectează ficatul.

Ciudată și totuși deplin justificată, concluzia aceasta revine în memoria fiecăruia spectatorului la sala teatrului „Lucia Sturdza Bulandra” acolo unde în această stațiune Kean-ul lui Jean Paul Sartre a văzut lumina scenei în versiunea regională a lui Dinu Negreanu.

aici prilejul de a repune în discuție acea temă perpetuă a operelor sale: raportul artistului cu societatea. Faptul că Sartre a plecat de la un text preexistent a determinat o reevaluare a situațiilor și a sensurilor lor, sensuri care sînt aici conținute implicit în subtextul unor replici. Ceea ce obligă la o atenție lectură a piesei pentru a-l descoperi pe adevăratul Jean Paul Sartre.

evident, o întâlnire a lui Kean cu Goetz sau Oreste, personaje cheie în teatrul lui Sartre dar tocmai din această întâlnire se naște nuanțarea specifică care face ca Kean să fie primul personaj din teatrul lui Sartre capabil să înregistreze prăpăstia dintre lumea idealurilor sale și lumea reală care-l înconjoară.

Red.: Chiar dacă în piesa lui Sartre acest final există pentru că în concepția dumneavoastră regională Kean se urea un punct de vedere general asupra creației lui Sartre, ar fi trebuit poate să renunțați la falsul final al piesei tocmai pentru a-i îmbogăți sensurile și pentru a o face cât mai conformă cu dramaturgia lui Sartre.

Koeffeld, prițul de Welles și Kean însuși — toate aceste personaje joacă un rol, propriul lor rol respectînd deci convențiile pe care le cere lumea în care trăiesc. Acesta este aspectul esențial pe care piesa îl aduce sub raportul contaminării individului de către societate. Și acesta nu este în nici un caz un motiv de veselie cum încerca să ne convingă spectacolul cu Kean.

POSTFESTUM

SARTRE, AUTOR DE COMEDIOARE?

Propunîndu-ne în aceste rînduri o discuție asupra sensurilor spectacolului am considerat binevenită prezența în calitate de interlocutor a unui specialist în literatura lui Sartre, în persoana Georgetei Horodincă, de la Facultatea de limbă franceză și a unui reprezentant al concepției regionale care a fost gîndit spectacolul, în persoana regizorului său Dinu Negreanu.

D.N.: Mi-a plăcut întotdeauna Sartre prin ideile sale și am fost totdeauna interesat de existențialism nu numai în dramaturgie dar și ca fenomen în sine. Atunci cînd Septimiu Sever mi-a adus piesa oferindu-mi-o într-o traducere originală am întrezărit posibilitatea unor creații artistice de valoare și în același timp prilejul de a aduce pe scenă marile idei sartriste.

Kean cedează, renunță, acceptă totul. Mă refer la acel final, de fapt foarte formal, care prelungeste piesa inutil modificînd aproape integral sensurile spectacolului.

comite actul. De vreme ce tocmai ea este cauza care împiedică temporar gesturile de a deveni acte. Cedarea lui Kean are cred în piesa lui Sartre un cu totul alt sens. Una din ideile permanente ale lui Sartre este lipsa de autenticitate cu care se zbat personajele pentru a încerca să trăiască cu ei mai multă sinceritate. Și Kean oferă un teren deosebit de favorabil acestei demonstrații.

Red. Pentru că includerea în repertoriul unui teatru de prestigiu a unei anumite piese din creația unui anumit artist este sau ar trebui să fie dictată în primul rînd de gradul de semnificație pe care-l conține ea în raport cu spiritul și concepția artistică a aceluiaș actor este firesc să ne punem întrebarea: care este locul pe care Kean îl ocupă în dramaturgia lui Jean Paul Sartre?

G.H.: Alături de Nekrasov, Kean reprezintă o etapă particulară în evoluția gândirii lui Sartre. Un anumite studiu al unui tip de personaj comun pieselor sale. Există,

VICTIMA UNEI NOPTI DE BETIE

(Urmare din pag. 1)

ția să hotărască împreună cu consiliul pedagogic cadrul în care să se organizeze și să se desfășoare banchetul, să stabilească atribuțiile concrete ale profesorilor, pedagogilor și personalului școlii.

timă instantă, nu s-ar fi întimplat o crimă. Dar dormitoarele erau nesupravegheate, pedagogul era și el la banchet. Căzută poate undeva sub masă. Ulterior el a fost sancționat de către directorul școlii, cu... mustrare scrisă.

elevi, serioase lacune în activitatea de educare a acestora. În această privință, foarte slabă a fost și intervenția organizației U.T.C. Ea n-a fost sprijinită metodic și permanent de către comitetul raional și regional al U.T.C. În organizarea și desfășurarea activității sale politice și educative. Activiștii U.T.C., după cum spunea secretarul organizației, au trecut rar și în fugă prin școală, deși se cunoșteau greutățile și neajunsurile care se manifestă aici.

Ceea ce s-a petrecut atunci n-a fost doar o consecință a repetitivelor greșeli ale conducerii școlii în organizarea și supravegherea banchetului ci, de bună seamă, și rezultatul unor deficiențe mai vechi și mai grave în procesul instructiv-educativ al elevilor. Lipsit de autoritate, și competență, directorul școlii n-a reușit să impună disciplina și ordinea în rîndul elevilor și personalului din subordine iar între cadrele didactice nu există o înțelegere deplină.

Apoi, după ce inițial s-a convenit ca rația de hăutură pentru fiecare elev să fie cîte trei sticle de bere, pe parcursul cefului s-a renunțat la această măsură de prevedere. Elevii au trecut drumul la un bufet din apropiere, improvizîndu-și „rațiile” cu încă cîteva lăzi cu bere și lichior, fără ca directorul să vrea un profesor din cei zece prezenți, să încerce a-l împiedica. După miezul nopții, cînd banchetul trebuia de mult încheiat, rubedeniile și prietenii sărbătoritorilor au pus pe masă darurile lor, adică damigenele cu vin și țuică.

În urma unui recent control s-au descoperit fraude în gestiunea magaziei de alimente, abuzuri grave față de

LAL ROMULUS

Sculptură în cristal Foto: V. RABA

ADAPTAREA PROFESIONALĂ ÎNTRE

„DA” și „NU”

(II)

Asistăm într-o zi la febrilitatea pregătirilor cu care era întîmpinată vizita în uzină a unor funcționari din minister. S-a întîmplat ca la ora prînzului să aștept în anticamera conducerii mai mult timp. De la cîntină o voce împacientată întreba insistent pe secretară: „Mai durează mult discuția? Sa răcesc cartofii prăjiți?”

hicultă de anchetații nopții, nu poate avea scopurile și nu pentru că „muncitorii au arum bani și pot gîsi în oraș tot ce le trebuie” așa cum opiniază tovarășul inginer gel și uzinei este necesar să se ia legătura cu gospodăria orașului superîndu-le vîdul pe care l-ar putea avea o ospătarie deschisă aici.

Din 65 de tineri din uzină cîji au abordat în ancheta noastră problema hranei, 48 sînt nemulțumiți într-un fel sau altul de cantitățile care, pentru tinerii neadstoriați, este de o importanță covîrșitoare. Sugestiile ce le fac acestia vizează trei direcții importante: calitatea mîncării, igiena deservirilor și timpul în care se servesc. În primele două sîntem convinși că nu trebuie să mai insistăm. A treia, timpul, se pare că necesită cîteva argumente. Masa se servește între orele 10 — 12. În acest interval fiecare secție este planificată cîte 15 minute. „De cele mai multe ori le pierzi așteptîndu-ți rîndul, după care mîncînci în mare vîrstă și nu depășești pauza”.

Desigur nu aceasta este soluția. Nu prin repetența tinerilor se rezolvă problemele lor școlare. Ea trebuie găsită tot la cei ce răspund de gospodărirea orașului, a uzinelor etc. (În entuziasmul lor tinerii se ofereau să muncească voluntar pe eventuale servizuri pentru dormitoare comune).

Am înțeles în uzină tinerii veniți cu două trei ore înainte de începerea schimbului doi și le era jenă să mărturisescă că programul cantinei îi obligă la un asemenea efort. Dacă organizatorilor nu le este jenă să-i frustreze de atîtea ore libere, noi nu avem reticențe. 200 de muncitori din schimbul doi nu pot beneficia de programul cantinei deoarece fătălăntă i-a închinat între aceste ore.

Astăzi elevi, mine tehnicieni ai industriei chimice

Anchetă realizată de VIORICA DIACONESCU C. BEJAN

